

OBSAH

PŘEDMLUVA	15
ÚVOD	21
Pojem harmonie	21
I. část KLASICKÁ HARMONIE	
1. lekce ZÁKLADNÍ HARMONICKÝ MATERIÁL	26
§ 1 Pojem akordu a jeho vymezení v podmínkách klasické harmonie	26
§ 2 Třídění harmonického materiálu. Souzvuková třída a souzvukový druh	26
§ 3 Základní tvar akordu	27
§ 4 Úpravy akordu	28
§ 5 Pojem obratu akordu. Obraty nejběžnějších akordů v klasické harmonii	28
§ 6 Poloha akordu	30
§ 7 Rozloha akordu	31
§ 8 Úprava tříhlasá, čtyřhlasá, pětihlasá atd.	31
§ 9 Transpozice akordu	32
2. lekce STUPNICE A TÓNINA	35
§ 10 Vyjádření tóniny	36
3. lekce ÚPLNÁ SOUSTAVA TÓNIN DUR A MOLL	40
§ 11 Tóniny přirozené, harmonické a melodické	40
§ 12 Akordy na jednotlivých stupních dur a moll	45
§ 13 Příbuznost kvintakordů v tónině	46
4. lekce HARMONICKÁ VĚTA – ZÁKLADNÍ PRACOVNÍ PRAVIDLA	47
§ 14 Vymezení pojmu harmonické věty	47
§ 15 Pokyny k praktickým kompozičním cvičením. Perspektiva dalšího zdokonalování	48
§ 16 Pracovní metody kompozičního procvičování	49
§ 17 Pracovní pravidla	49
§ 18 Pracovní pravidla vedení melodické linie (tj. jednoho melodického hlasu)	49
§ 19 Pracovní pravidla vedení dvojhlasu	50

§ 20 Pracovní pravidla čtyřhlasé sazby	52
§ 21 Čtyřhlasá úprava kvintakordů na hlavních stupních (kvintakordů harmonických funkcí)	54
§ 22 Přísný spoj příbuzných kvintakordů	55
§ 23 Spoj nepřibuzných kvintakordů („pravidlo protipohybu“)	55
§ 24 Stylizace harmonické věty	56
§ 25 Rozšíření melodických možností sopránu	58
§ 26 Změna polohy kvintakordu	58
§ 27 Volný spoj příbuzných kvintakordů	60
5. lekce HARMONICKÁ VĚTA – ZPŮSOBY PROCVIČOVÁNÍ	61
§ 28 Generálbas (číslovaný bas)	61
§ 29 Přehled generálbasových značek	62
§ 30 Volná harmonická věta	63
§ 31 Kompoziční výstavba harmonické věty. Závěry	64
§ 32 Harmonizace zadané melodie „tón po tónu“	66
§ 33 Melodické tóny – základní charakteristika a rozlišení	69
§ 34 Kompozice volné harmonické věty s melodickými tóny v sopránu	71
§ 35 Harmonizace melodií s využitím melodických tónů	74
6. lekce HARMONICKÁ VĚTA S KVINTAKORDY NA VEDLEJŠÍCH STUPNÍCH TÓNINY	76
§ 36 Zástupci harmonických funkcí	76
§ 37 Čtyřhlasá úprava kvintakordů na vedlejších stupních	79
§ 38 Příklady nejběžnějšího uplatnění kvintakordů vedlejších stupňů jako zástupců hlavních funkcí	79
§ 39 Spoj II-D	80
§ 40 Spoj D-VI (tzv. klamný spoj)	81
§ 41 Kvintakord III. stupně a jeho použití v harmonické větě (spoj III-S)	82
§ 42 Kvintakord VII. stupně a jeho uplatnění v harmonické větě	83
7. lekce HARMONICKÁ VĚTA S OBRATY KVINTAKORDŮ	86
§ 43 Obraty kvintakordu	86
§ 44 Sextakord	87
§ 45 Čtyřhlasá úprava sextakordu	87
§ 46 Sextakordy v harmonické větě	88
§ 47 Harmonizace melodie s použitím sextakordů	90

§ 48 Kvartsextakord	92
§ 49 Čtyřhlasá úprava kvartsextakordu	92
§ 50 Druhy kvartsextakordů	92
§ 51 Kvartsextakord průtažný	93
§ 52 Kvartsextakord střídavý	94
§ 53 Kvartsextakord průchodný	95
§ 54 Kvartsextakord následný	96
8. lekce HARMONICKÁ VĚTA – SEKVENCE	99
§ 55 Sekvence	99
9. lekce HARMONICKÁ VĚTA S AKORDY VYŠŠÍCH TŘÍD	105
§ 56 Uplatnění akordů vyšších souzvukových tříd při kompozici harmonické věty	105
§ 57 Septakordy	105
§ 58 Septakordy charakteristické	107
§ 59 Dominantní septakord	108
§ 60 Čtyřhlasá úprava D7	109
§ 61 Přísný rozvod D7 → T (model autentického, tj. dominantního, rozvodu septakordů)	110
§ 62 Autentický rozvod septakordů	111
§ 63 Volný rozvod D7 → T	112
§ 64 Rozvod D7 → T6	113
§ 65 Rozvod D7 → VI (klamný rozvod)	114
§ 66 Nástup D7	115
§ 67 Obraty D7	117
§ 68 Čtyřhlasá úprava	117
§ 69 Rozvod obrátů D7 → T (jejich autentický rozvod)	117
§ 70 Nástup obrátů D7	119
§ 71 Uplatnění D7 a jeho obrátů v harmonické větě	120
10. lekce HARMONICKÁ VĚTA S CHARAKTERISTICKÝMI SEPTAKORDY	121
§ 72 Septakord II. stupně	121
§ 73 Přísný rozvod II7 → T6 (model plagálního, tj. subdominantního, rozvodu septakordů)	121
§ 74 Plagální rozvod septakordů	123
§ 75 Nástup II7	123
§ 76 Obraty II7	124

§ 77 Čtyřhlasá úprava obrátů D7	125
§ 78 Rozvod obrátů II7 → T (jejich plagální rozvod)	125
§ 79 Nástup obrátů II7	126
§ 80 Autentický rozvod II7 (tj. rozvod II7 → D)	126
§ 81 Autentický rozvod obrátů II7 (tj. rozvod obrátů II7 → D)	127
§ 82 Uplatnění II7 a obrátů v harmonické větě – v autentickém i plagálním rozvodu	128
§ 83 Septakord VII. stupně	129
§ 84 Přísný rozvod VII7 (model kombinovaného rozvodu septakordů)	130
§ 85 Kombinovaný rozvod septakordů	130
§ 86 Volný rozvod VII7	131
§ 87 Obraty VII, jejich nástup a rozvod (kombinovaný)	132
§ 88 Uplatnění VII7 a jeho obrátů v harmonické větě	133

11. lekce HARMONICKÁ VĚTA S NEUTRÁLNÍMI SEPTAKORDY A S NÓNOVÝMI AKORDY

§ 89 Neutrální septakordy a jejich uplatnění v harmonické větě	134
§ 90 Zásady uplatnění neutrálních septakordů v harmonické větě	136
§ 91 Nónové akordy	139
§ 92 Dominantní nónový akord	140
§ 93 Čtyřhlasá úprava D ₇ ⁹	140
§ 94 Rozvod D ₇ ⁹	140
§ 95 Obraty D ₇ ⁹	141
§ 96 Čtyřhlasá úprava obrátů D ₇ ⁹	142
§ 97 Rozvod obrátů D ₇ ⁹	143
§ 98 Nástup D ₇ ⁹ a jeho obrátů	143
§ 99 Uplatnění D ₇ ⁹ a jeho obrátů v harmonické větě	144
§ 100 Neutrální nónové akordy	145

12. lekce NEAKORDICKÉ TÓNY A JEJICH UPLATNĚNÍ V HARMONICKÉ VĚTĚ

§ 101 Znovu o melodických tónech (opakování a rozšíření, uplatnění ve všech hlasech)	147
§ 102 Průchod	148
§ 103 Střídavý tón	149
§ 104 Průtah	151
§ 105 Následný akordický tón	154
§ 106 Předjímka (anticipace)	154
§ 107 Další možnosti neakordických tónů v harmonické větě	154
§ 108 Závěrečná poznámka k harmonické větě	156

13. lekce MODULACE	158
§ 109 Průběh harmonické věty v rámci několika tónin	158
§ 110 Tóninový skok	159
§ 111 Modulace	159
§ 112 Druhy modulace	161
§ 113 Diatonická modulace	162
§ 114 Pracovní postup při analýze	162
§ 115 Pracovní postup při kompozici modulující harmonické věty	163
§ 116 Postup hledání společného akordu	164
§ 117 Osvědčené postupy rychlé diatonické modulace	167
14. lekce MIMOTONÁLNÍ FUNKCE	169
§ 118 Mimotonální funkce	169
§ 119 Úprava a rozvod (D), (D7), (D ₇ ⁹) a (VII), (VII7)	171
§ 120 Nástup akordů mimotonálních funkcí	172
§ 121 Akordy chromatické terciové příbuznosti. Chromatika	173
§ 122 Spoje akordů, při nichž dochází k chromatickému postupu (chromatické spoje akordů)	174
§ 123 Harmonické věty s použitím (D7) a (VII7)	175
§ 124 Využití mimotonálních funkcí k modulaci. Chromatická modulace	179
15. lekce PŘEDPOKLADY ALTERACE	180
§ 125 Akordy o třech citlivých tónech (tzv. pomocné harmonické funkce)	180
§ 126 Frygický akord	181
§ 127 Lydický akord	181
§ 128 Neapolský sextakord	183
§ 129 Uplatnění a rozvod N6	183
§ 130 Další možnosti rozvodu N6	184
§ 131 Modulace neapolským sextakordem	185
16. lekce NEJBĚŽNĚJŠÍ ALTEROVANÉ AKORDY	187
§ 132 Alterované akordy	187
§ 133 Alterované akordy ve zvukové podobě D7 v tónině dur	188
§ 134 Úprava a rozvod alterovaných čtyřzvuků	189
§ 135 Nástup alterovaného akordu v harmonické větě	190
§ 136 Dominantně znějící alterované čtyřzvuky v moll	192
§ 137 Modulace dominantně znějícími čtyřzvuky. Enharmonická modulace	193

§ 138 Zmenšený čtyřzvuk jako alterovaný akord	194
§ 139 Modulační využití zmenšeného čtyřzvuku	196
17. lekce DALŠÍ ALTEROVANÉ AKORDY	198
§ 140 Další často užívané alterované akordy	198
§ 141 Zvětšený trojzvuk jako alterovaný akord	198
§ 142 Čtyřhlasá úprava	199
§ 143 Modulační využití zvětšeného trojzvuku	199
§ 144 Alterované čtyřzvuky obsahující zvětšený trojzvuk	200
§ 145 Zvětšený terckvartakord	201
§ 146 Modulační využití zvětšeného terckvartakordu	202
18. lekce ALTERACE – SHRUTÍ A ZOBECNĚNÍ	204
§ 147 Shrnutí poznatků o alteraci. Definice alterace. Přehled alterovaných akordů	204
§ 148 Dvojsměrná alterace	206
§ 149 Rozvod dvojsměrně alterovaných sextakordů	207
§ 150 Mimotonální alterované akordy	209
19. lekce DODATEK KE KLASICKÉ HARMONII	212
§ 151 Další faktory přispívající na přelomu 19. a 20. století k prohloubení krize klasické tonální harmonie	212
§ 152 Modální postupy v melodii a harmonii	213
§ 153 Celotónové útvary melodické a harmonické	219
§ 154 Chromatické medianty	221
§ 155 Kvartové akordy	224
II. část ÚVOD DO HARMONIE 20. STOLETÍ	
20. lekce HARMONICKÝ MATERIÁL HUDBY 20. STOLETÍ	230
§ 156 Alikvotní tóny. Řada alikvotních tónů	231
§ 157 Tradiční akordy v nových funkčních vztazích	232
§ 158 Akordy zahuštěné	236
21. lekce AKORDICKÉ KOMBINACE	239
§ 159 Akordické kombinace	239

22. lekce AKORDY O VOLNÉ INTERVALOVÉ STAVBĚ	246
§ 160 Akordy o volné intervalové stavbě	246
§ 161 Třídění akordů o volné intervalové stavbě	247
§ 162 Zvláštní souzvukové druhy v harmonii 20. století	249
§ 163 Úprava akordů o volné intervalové stavbě	251
§ 164 Určení základního tónu akordu	253
§ 165 Kompoziční procvičování úprav akordů	254
23. lekce PRINCIPY ORGANIZACE HARMONICKÉ STRUKTURY HUDBY 20. STOLETÍ. TONALITA	257
§ 166 Tonalita	258
§ 167 Moderní pojetí tonálního centra	259
§ 168 Netónické harmonické funkce v rámci temperované chromatiky	259
§ 169 Kompozice harmonické věty	262
§ 170 Hlavní pracovní pravidla	264
§ 171 Stavba melodie	264
§ 172 Pracovní pravidla pro vedení dvou a více hlasů	267
§ 173 Kompozice harmonické věty	269
§ 174 Stylizace harmonické věty	272
§ 175 Další aplikace tonálního principu v hudbě 20. století	273
§ 176 Bitonalita	274
§ 177 Polytonalita	275
§ 178 Atonalita	275
24. lekce PRINCIPY ORGANIZACE HARMONICKÉ STRUKTURY HUDBY 20. STOLETÍ. MODALITA	277
§ 179 Modalita	277
§ 180 Moderní modalita	277
25. lekce PRINCIPY ORGANIZACE HARMONICKÉ STRUKTURY HUDBY 20. STOLETÍ. SERIALITA	282
§ 181 Serialita	282
§ 182 Uplatnění dvanáctitónové řady v harmonické větě	284
Přílohy	287
Literatura	295